

РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 448/98 НА СЪВЕТА

от 16 февруари 1998 година

за изменение и допълнение на Регламент (ЕО) № 2223/96 за разпределение на косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM) в рамките на Европейската система от национални и регионални сметки (ESA)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 213 от него,

като взе предвид проекторегламента, представен от Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като взе предвид становището на Европейския паричен институт³,

като има предвид, че Регламент (ЕО) № 2223/96 на Съвета от 25 юни 1996 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки в Общността⁴ съдържа референтната рамка от общи стандарти, определения, класификации и счетоводни правила за съставяне на сметките на държавите-членки за статистическите нужди на Европейската общност с цел получаване на съпоставими резултати;

като има предвид, че член 2, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2223/96 предвижда, че решението относно разпределението на косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM) следва да бъде взето не по-късно от 31 декември 1997 г.;

като има предвид, че разрешаването на проблема с разпределението на FISIM води до значителни подобрения в методологията на ESA и до по-прецизно съпоставяне на равнищата на БВП в рамките на Европейския съюз;

като има предвид, че целта на настоящия регламент е да въведе принципа на разпределение на FISIM и подробните правила за прилагането му;

като има предвид, че ефективността от разпределението на FISIM и подробните правила за прилагането му е необходимо да се оцени чрез изчисления, които се извършват от държавите-членки в съответствие с пробните методи, описани в приложение III към настоящия регламент, през определен пробен период, който е

¹ ОВ С 124 Е, 21.4.1997 г., стр. 28.

² ОВ С 339, 10.11.1997 г.

³ Становище от 16 октомври 1997 г. (все още не публикувано в *Официален вестник*).

⁴ ОВ L 310, 30.11.1996 г., стр. 1.

достатъчно дълъг, за да се установи дали това разпределение дава по-надеждни резултати за вярното измерване на икономическата активност, отколкото настоящото нулево разпределение;

като има предвид, че е уместно, въз основа на извършените през пробния период изчисления, Комисията да представи отчет, съдържащ оценка за качеството на данните и по-специално наличието им, както и качествен и количествен анализ на стабилността във времето и чувствителността на резултатите по отношение прилагането на различни пробни методи;

като има предвид, че е уместно в случай на положителна оценка за надеждността на получените резултати Комисията да реши кой е най-подходящият метод за разпределение на FISIM;

като има предвид, че ако пробните методи не дават по-надеждни резултати за правилното измерване на икономическата активност отколкото настоящото нулево разпределение, е необходимо Комисията да представи на Съвета подходящо предложение за промяна на Регламент (ЕО) № 2223/96;

като има предвид, че е уместно решението за разпределение на FISIM с цел установяване на БНП, необходим за формиране на бюджета на Общността и собствените ресурси, да бъде прието от Съвета единодушно по предложение на Комисията;

като има предвид, че е уместно FISIM да не се разпределя за други политики на Общността, докато Комисията не вземе решение относно метода, който да бъде използван за разпределение на FISIM, в случай че получените резултати са счетени за по-надеждни;

като има предвид, че в съответствие с принципа на субсидиарността целите, заложи в настоящия регламент, могат да бъдат постигнати по-добре на общностно равнище, отколкото на равнище държави-членки, тъй като само Комисията може да координира необходимото хармонизиране на статистическите методи за изчисляване и разпределение на FISIM на общностно равнище; като има предвид обаче, че коректното изчисляване и отчитане, както и необходимата инфраструктура за наблюдение на прилагането на методите се организират от държавите-членки; като има предвид, че поради тази причина е необходимо да се определи, че компетентните национални органи имат достъп до наличните данни на национално равнище;

като има предвид, че Статистическият програмен комитет на Европейските общности, създаден с Решение 89/382/ЕИО, Евратом¹ и Комитетът по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс, създаден с Решение

¹ ОВ L 181, 28.6.1989 г., стр. 47.

91/115/ЕИО¹, са били съответно консултирани съгласно член 3 от всяко от гореспоменатите решения,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Цел

1. Целта на настоящия регламент е въвеждането на принцип, при който се използва надеждна методология за разпределение на косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM), описани в приложение I от приложение А към Регламент (ЕО) № 2223/96.

2. За тази цел приложения I и II от приложение А към Регламент (ЕО) № 2223/96 се изменят в съответствие с приложения I и II към настоящия регламент.

Член 2

Методи

1. Държавите-членки извършват изчисленията в съответствие с методите, описани в приложение III към настоящия регламент, през пробния период, описан в член 4.

2. Въз основа на оценката на резултатите от тези изчисления се взема решение относно метода, който ще се използва за разпределение на FISIM съгласно член 5.

Член 3

Средства

1. Държавите-членки гарантират, че необходимите данни или оценки за извършване на тези изчисления са на разположение на националния орган, който отговаря за воденето на изчисленията съгласно член 2, параграф 1.

2. Националният орган отговаря за събирането на допълнителни данни, които счита за необходими за изчисленията.

Член 4

Представяне на резултатите от изчисленията през пробния период

Държавите-членки предоставят на Комисията резултатите от изчисленията съгласно член 2, параграф 1 по следния график:

¹ ОВ L 59, 6.3.1991 г., стр. 19. Решение, изменено с Решение 96/174/ЕО (ОВ L 51, 1.3.1996 г., стр. 48).

Резултатите за календарните 1995, 1996, 1997 и 1998 г. се представят най-късно до 1 ноември 1999 г.

Резултатите за календарната 1999 г., както и ревизираните резултати за календарните 1995, 1996, 1997 и 1998 г. се представят най-късно до 1 ноември 2000 г.

Резултатите за календарната 2000 г., както и ревизираните резултати за календарните 1995, 1996, 1997, 1998 и 1999 г. се представят най-късно до 1 ноември 2001 г.

Първите оценки за календарната 2001 г., както и ревизираните резултати за календарните 1995, 1996, 1997, 1998, 1999 и 2000 г. се представят най-късно до 30 април 2002 г.

Член 5

Оценка на резултатите

1. Въз основа на резултатите, посочени в член 4, Комисията, след консултации със Статистическия програмен комитет, представя на Европейския парламент и на Съвета преди 31 декември 2000 г. средносрочен доклад, а преди 1 юли 2002 г. окончателен доклад, който съдържа качествен и количествен анализ на ефектите от пробните методи за разпределение и изчисляване на FISIM съгласно описанието в приложение III.
2. Мерките, необходими за прилагането на настоящия регламент, включително мерките, насочени към уточняване и подобряване на пробните методи, описани в приложение III, се приемат от Комисията в съответствие с процедурата по член 7.
3. Преди 31 декември 2002 г. след консултации с Комитета по парична и финансова статистика и статистика на платежния баланс и в съответствие с процедурата по член 7, Комисията приема метода за разпределение на FISIM, при положение че заключенията в окончателния доклад относно надеждността на получените резултати за пробния период са положителни.
4. В случай че в окончателния си доклад за оценка, посочен в параграф 1, Комисията установи, че нито един от пробните методи за разпределение на FISIM не е по-надежден за точното измерване на икономическата дейност, отколкото сега действащото нулево разпределение, тя представя, ако това е необходимо, подходящо предложение на Съвета за промяна на Регламент (ЕО) № 2223/96.

Член 6

Предаване на резултатите на Комисията

От 1 януари 2003 г. държавите-членки предават на Комисията резултатите от изчисленията, направени в съответствие с настоящия регламент като част от таблиците по член 3 от Регламент (ЕО) № 2223/96.

Член 7

Процедура

1. Комисията се подпомага от Статистическия програмен комитет, наричан по-долу „Комитета“.

2. Представителите на Комисията представят на Комитета проектомерки, които да бъдат предприети. Комитетът дава становище по тях в срок, определен от председателя в зависимост от неотложността на случая.

Становището се приема с мнозинството, предвидено в член 148, параграф 2 от Договора за създаване на Европейската общност в случай на решения, които се приемат от Съвета по предложение на Комисията. Гласовете на представителите на държавите-членки се претеглят по начина, установен в посочения член. Председателят не гласува.

3. а) Комисията приема предвидените мерки, ако те са в съответствие със становището на Комитета.

б) Ако предвидените мерки не са в съответствие със становището на Комитета или ако не е дадено становище, Комисията незабавно представя на Съвета предложение за мерките, които следва да бъдат предприети. Съветът действа с квалифицирано мнозинство.

Ако след изтичане на тримесечния срок Съветът не се е произнесъл, предложените мерки се приемат от Комисията.

Член 8

Дерогации

Чрез дерогация от настоящия регламент:

1. Решението за разпределение на FISIM с цел установяване на БНП, използван за целите на бюджета на Общността и собствените ѝ ресурси, се приема от Съвета единодушно по предложение на Комисията.

2. FISIM не се разпределя за други цели на Общността, докато Комисията не приеме метода, който да бъде използван за разпределение на FISIM съгласно член 5, параграф 3.

Член 9

Заклучителни разпоредби

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейските общности*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Брюксел на 16 февруари 1998 година.

За Съвета
Председател
G. BROWN

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗМЕНЕНИЯ В ПРИЛОЖЕНИЕ А И ПРИЛОЖЕНИЕ I ОТ НЕГО КЪМ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2223/96

Глава 1

1.13, пети параграф, буква г)

<i>След „ESA съдържа и редица специфични условности, например:“ се заличава:</i> <i>„отчитането на използването на косвено измерени финансови услуги като междинно потребление на номинален сектор или номинален отрасъл.“</i>	<i>Заменя се с:</i> <i>„разпределението на косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM) към потребителските сектори/отрасли.“</i>
---	---

1.25, втори параграф

<i>След списъка от точки, въведен с „Някои от основните различия в понятията са:“ се добавя следната точка:</i> <i>„i) използването на косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM) понастоящем се разпределя към потребителските сектори/отрасли, вместо към номинален сектор (отрасъл). В резултат на това използването на FISIM вече не се отбелязва по условие изцяло като междинно потребление, а може също да бъде крайно потребление и износ. Това означава, че може също да възникне внос на FISIM.“</i>
--

Глава 3

3.63

<i>Заличава се текстът от началото до „... се оценява</i>	<i>Заменя се с:</i> <i>„Й. Услуги по финансово</i>
---	---

на базата на събраните комисионни“, включен в края на четвърти параграф.	<i>посредничество</i> (това включва застрахователни и пенсионно-осигурителни услуги) Услугите по финансово посредничество (без застрахователни и пенсионно-осигурителни услуги) включват: а) услугите по финансово посредничество, пряко таксувани от финансовите посредници за сметка на техните клиентите и измерени като сума от събраните такси и комисионни Предоставянето на подобни услуги се оценява на базата на събраните такси и комисионни; б) косвено таксувани и измерени услуги на финансовите посредници (FISIM). Финансовите посредници предоставят услуги, върху които не начисляват изрично такси и комисионни. Те плащат по-ниски лихви, отколкото биха платили по депозирания при тях средства и начисляват по-високи лихви върху отпуснатите заеми. В резултат FISIM се създават посредством управление и контрол върху лихвите по кредитите и депозитите от страна на финансовите посредници; и обратно, не съществуват посреднически услуги за ценни книжа, различни от акции. Услугите на подсектори S122
---	--

	(други финансови предприятия) и S123 (други финансови посредници с изключение на застрахователни компании и пенсионни фондове) с изключение на инвестиционните фондове се оценяват въз основа на разликата между действително дължимите лихви и лихвените вземания и „референтен“ лихвен процент. По кредитите, отпуснати от финансовите посредници както на резиденти, така и на нерезиденти, услугите се измерват на базата на получената разлика между ефективния лихвен процент, начисляван по кредитите, и размера на дължимата лихва, ако се прилага референтен лихвен процент. По депозитите, привлечени от финансовите посредници както от резиденти, така и от нерезиденти, услугите се измерват на базата на получената разлика между размера на лихвата, която вложителите биха получили, ако се прилага референтен лихвен процент, и действителната лихва, която те получават при начисляването на ефективния лихвен процент; в) услугите на финансовите посредници, предоставяни от централната банка. Централната банка не се включва при изчисляването на FISIM: услугите на централната банка се измерват като сума от
--	--

	извършените разходи.“
--	-----------------------

3.70 й)

<i>Заличава се:</i> „само за цялата икономика — всички косвено измерени услуги на финансовите посредници (FISIM), предоставяни от производители резиденти“	<i>Заменя се с:</i> „използването на косвено измерени услуги на финансовите посредници от производители резиденти“
---	---

3.70

<i>Добавя се:</i> к) „Според установената практика услугите, предоставяни от централната банка, се отразяват изцяло към междинното потребление на други финансови предприятия (подсектори S122 – S123).“

3.76 д)

<i>Към „пряко таксувани финансови услуги;“ се добавя:</i> „и част от косвено измерените услуги на финансовите посредници, които са предназначени за крайно потребление на домакинствата;“
--

3.142 з)

<i>Непосредствено след</i> „финансови услуги по размера на изричните комисионни и такси;“ <i>се добавя фразата:</i> „и част от косвено измерените услуги на финансовите посредници, използвани от нерезиденти;“

Глава 4

4.51, втори параграф

<i>Заличава се:</i>	<i>Заменя се със:</i>
---------------------	-----------------------

„Стойността на услугите, предоставени от финансовите посредници, които не се разпределят между различни клиенти, действителните плащания или вземания по лихви към или от финансови посредници не се коригират така, че да премахнат маржовете, които представляват косвени такси, извършени от финансовите посредници. Коригираща позиция е необходима за разпределението на сметката на първичния доход на финансовите посредници и на номинален отрасъл, към който по условие всички услуги на финансовите посредници се разпределят като междинно потребление.“	„Стойността на услугите, предоставени от финансовите посредници, които се разпределят между различни клиенти, действителните плащания или вземания по лихви към или от страна на финансовите посредници, е нужно да се коригират така, че да премахнат маржовете, които представляват косвени такси, извършени от финансовите посредници. Размерът на платената от кредитополучателя лихва на финансовия посредник се намалява с оценените стойности на дължимите от него такси, докато размерът на лихвените вземания на вложителите съответно се увеличава по подобен начин. Стойностите на таксите се считат за плащания за предоставена на клиента услуга от финансовия посредник, а не лихвено плащане.“
--	--

Глава 8

8.09.

ОБЯСНИТЕЛНА БЕЛЕЖКА
Добавя се към представените числа: Таблици A.I.1 и A.I.2, за да се покажат резултатите от разпределението на FISIM по числата, представени в глава 8 „Последователност на сметките и балансовите позиции“ (числов пример).

8.14.

<i>Заличава се:</i> „Тъй като косвено измерените услуги на финансовите посредници	<i>Заменя се с:</i> „Тъй като косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM) се
---	--

(FISIM) не се разпределят по потребителски сектори, цялата стойност на FISIM се третира като междинно потребление на номинален сектор с нулево производство и отрицателна добавена стойност, еднаква по размер, но с обратен на междинното потребление знак. По този начин общият размер на добавената стойност на всички сектори и отрасли заедно се намалява с тази сума. За да се опрости представянето на сметките е възможно да не се включва допълнителна колона на номиналния сектор, като вместо това се вземат предвид числата в колоната за цялата икономика.“	разпределят по потребителски сектори, някои части от лихвените плащания се прекласифицират като плащания за услуги. Подобна прекласификация се отразява върху стойността на услугите и междинното потребление (както и върху стойността на вноса, износа и крайното потребление).“
---	---

8.24.

<i>Заличава се:</i> „Тъй като косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM) не се разпределят по потребителски сектори, показаните лихвени вписвания представляват действителните дължими лихви и вземанията по лихви. Извършена е корекция в средствата, включени в колона „Финансови предприятия“ (с отрицателен знак) и в колона „Номинален сектор“ (с положителен знак). За да се опрости представянето на сметките, възможно е да не се включва допълнителна колона за номиналния сектор, като вместо това се	<i>Заменя се с:</i> „Тъй като косвено измерените услуги на финансовите посредници (FISIM) се разпределят по потребителски сектори, позицията „лихви“ в разпределението на сметката за първичния доход съответства на дължимите лихви и вземанията по лихви, след като FISIM са приспаднати от действителните задължения на заемополучателите и прибавени към действителните вземания на кредиторите.“
--	---

представи съответното число в колоната за цялата икономика.“	
--	--

Глава 9

9.25 а)

Заличава се:
„междинното потребление по отрасли включва използването на косвено измерените услуги на финансовите посредници, които се отразяват в номиналния сектор (виж параграф 9.33);“

9.25 б)

Заличава се:
„минус използването на косвено измерени услуги на финансовите посредници (отбелязани в номинален отрасъл, виж параграф 9.33)“

9.33.

Заличава се:
„Чрез таблиците предлагане/използване, NACE Rev. 1 отрасловата класификация се разширява с номиналния отрасъл за използване на косвено измерени услуги по финансово посредничество. В таблицата „Предлагане“ не се отразяват транзакции за този отрасъл. В таблицата „Потребление“ това общо използване на косвено измерени услуги по финансово посредничество се отразява като междинно потребление на номиналния отрасъл. Тъй като този отрасъл няма други транзакции, нетният му

оперативен излишък е отрицателен, със сумата на междинното му потребление; всички останали компоненти на добавената стойност на този сектор са равни на нула. В резултат брутната му добавена стойност е равна на (отрицателния) нетен оперативен излишък на сектора“.

Таблица A.I.1 – Ефект от разпределението на FISIM по институционалните сектори, включително изменението за непазарните производители

Използване										Ресурс						
Сметки	Общо	Стоки и услуги (ресурси)	S.2 Останали свят	S.1 Общо за икономиката	S.1 5 НТ ОО Д	S.1 4 Домак инст ва	S.1 3 Държав но упр авл ени е	S.1 2 Финансов и пр едпр ият ия	S.1 1 Нефинансови пр едпр ият ия	Трансакции и балансиращи позиции	S.11 Нефинансови пр едпр ият ия	S.12 Финансови пр едпр ият ия	S.13 Държавно упр авл ени е	S.14 Домкинст ва	S.15 НТ ОО Д	S.1 Общо за икономиката
I. Производствена сметка/външнотехническата сметка	***[PLEASE INSERT NUMBERS FROM ORIGINAL]***									P.72 Вносна услуга P.62 Износ на Услуги P.1 Брутната продукция P.2 Междинно потребление	***[PLEASE INSERT NUMBERS FROM ORIGINAL]***					

		В.1 Добав ена стойн ост/в ъншн о салдо	
П.1. 1. Сме тка „Фо рми ране на дохо да“		В.2 Опер иращ изли шък	
П.1. 2. Сме тка „Пъ рвич но разп реде лени е на дохо да“		D.41 Лихв и В.5 Салдо на първи чните доход и	
П.2. Сме тка „Вто рич но разп реде лени е на дохо да“		В.6 Разпо лагае м доход	

П.4. Сме тка „Из полз ване на дохо да“		Р.3 Разхо ди за крайн о потре блени е В.8п Спест яване, нето/ външ но салдо	
--	--	---	--

Таблица А.1.2 – Ефект от разпределението на FISIM само към номинален сектор

Използване											Ресурс							
Сме тки	Об що	Ст ок и и усл уги (ре сур си)	S.2 Ос тан ал свя т	S.1 Об що за ик он ом ик ата	S.1 5 НТ ОО Д	S.1 4 До ма ки нст ва	S.1 3 Дъ рж авн о уп рав ле ни е	S.1 2 Фи на нс ов и пред прият ия	S.1 1 Не фи на нс ов и пред прият ия	Но ми нал	Транс акции и балан сира щи позиц ии	Но ми нал ен	S.1 1 Не фи нан сов и пре дприят ия	S.1 2 Фи нан сов и пре дприят ия	S.1 3 Дъ ржа вно упр авл ени е	S.1 4 До мак инс тва	S.1 5 НТ ОО Д	S.1 6 Дъ ржа вно упр авл ени е
I. Про изво дств ена смет ка/в ънш нои коно мич	***[PLEASE INSERT NUMBERS FROM ORIGINAL]***										Р.1. Брутна проду кция Р.2 Межд инно потре блени е	***[PLEASE INSERT NUMBERS FROM ORIGINAL]***						

еска смет ка	-	В.1 Добав ена стойн ост/в ъншн о салдо	
П.1. 1. Сме тка „Фо рми ране на дохо да“		В.2 Опер иращ изли шък	
П.1. 2. Сме тка „Пъ рвич но разп реде лени е на дохо да“		D.41 Лихв и Р.119 Корек ция за FISI М В.5 Салдо на първи чните доход и	
П.2. Сме тка „Вто рич но разп реде лени е на дохо да“		В.6 Разпо лагае м доход	

П.4. Сме тка „Из полз ване на дохо да“		В.8n Спест яване нето/ външ но салдо
--	--	--

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ИЗМЕНЕНИЕ НА ПРИЛОЖЕНИЕ II ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ А КЪМ РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 2223/96

В точка 11, първи параграф, третото изречение се заличава следният текст:

„: вземания по имуществен доход, като се приспадне дължимата лихва и се изключи вземането по имуществен доход от инвестиране на собствените им средства.“

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА FISIM

1. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА FISIM, СЪЗДАДЕНИ ОТ СЕКТОРИ S122 И S123

а) Необходими статистически данни

За всеки един от подсекторите S122 и S123¹ е необходимо използването на таблицата на средния обем на кредитите, депозитите (разпределени по потребителски сектори) и ценните книжа, различни от акции, емитирани от финансови институции за периода (средна стойност за четирите тримесечия) и натрупаните лихви след разпределяне на субсидиите за лихвен процент към техните действителни получатели съгласно определението в Европейската система от сметки (ESA) от 1995 г.

б) Избор на референтен лихвен процент

В балансите на финансовите посредници, включени в сектори S122 и S123, е необходимо да се направи разбивка на кредитите и депозитите с резиденти, за да се разграничат кредитите и депозитите:

¹ Финансовите посредници, които се разглеждат, включват сектор S122 (други финансови институции) и S123 (други финансови институции и спомагатели, с изключение на застрахователни компании и пенсионни фондове).

— които са междубанкови (т.е. в рамките на институционалните единици, включени в сектори S122 и S123);

— които са на потребителските институционални сектори (S11 — S124 — S125 — S13 — S14 — S15) (с изключение на централните банки).

Освен това на кредитите и депозитите с останалия свят (S2) е необходимо да се направи разбивка по кредити и депозити с нерезидентни финансови посредници нерезиденти и кредити и депозити на други нерезиденти.

През пробния период от пет години от държавите-членки се изисква да сравнят резултатите от разпределяне на FISIM чрез използване на вътрешен референтен лихвен процент, изчислен съгласно следните четири метода:

Метод 1

За получаване на обема на предоставените FISIM на финансовите институции резиденти по институционални сектори, „вътрешният“ референтен лихвен процент се изчислява като съотношение между лихвените вземания по кредитите между S122 и S123 към общия обем на кредитите между S122 и S123.

лихвените вземания по кредитите между S122 и S123

обем на кредитите между S122 и S123

Метод 2

За получаване на обема на предоставените FISIM на финансовите институции резиденти по институционални сектори „вътрешният“ референтен лихвен процент се изчислява като среднопретеглени лихвени проценти както по междубанковите кредити, така и по ценните книжа (различни от акции), емитирани от финансовите институции. Теглата представляват сумата от кредитите между финансовите институции резиденти, включени в S122 и S123, и лихвите по ценните книжа (различни от акции), емитирани от финансовите посредници, включени в S122 и S123.

лихвените вземания по кредитите между S122 и S123 + лихви по ценните книжа различни от акции, емитирани от S122 и S123

обем на кредитите между S122 и S123 + ценни книжа различни от акции, емитирани от S122 и S123

Ако институционалните характеристики на националните банкови системи не позволяват изчисляването на референтен лихвен процент (например, банките не

емитират ценни книжа различни от акции), се използва алтернативен референтен лихвен процент. Той се изчислява като съотношение между обема и лихвените потоци по активите (заемите се изключват)/пасивите (депозитите се изключват), чийто среден срок до падежа е най-близък до този на пасивите в балансите на финансовите институции, включени в S122 и S123.

Метод 3

За получаване на обема на предоставените FISIM на финансовите институции резиденти по институционални сектори се прилагат два референтни лихвени процента – единият по краткосрочните трансакции (изчислен по метод 1) и един по дългосрочните трансакции (като се използват публикуваните лихвени проценти по ценните книжа различни от акции, чийто матуритет съвпада с този по дългосрочните пасиви, отразени в балансите).

Метод 4

За получаване на обема на предоставените FISIM на финансовите институции резиденти по институционални сектори „вътрешният“ референтен лихвен процент се изчислява по трите алтернативни начина, представени по-долу:

а) като средна величина между усреднените лихвени проценти по кредитите и депозитите, предприети от институционалните сектори на резидентите (S124 — S125 — S11 — S13 — S14 — S15) (с изключение на тези с централните банки);

б) като средна величина между лихвите по кредитите и депозитите, предприети с потребителските институционални сектори на резидентите (S124 — S125 — S11 — S13 — S14 — S15) (с изключение на тези с централните банки) и косвения лихвен процент, изчислен по метод 1;

в) като средна величина между усреднените лихвени проценти по кредитите и депозитите, предприети с потребителските институционални сектори на резидентите (S124 — S125 — S11 — S13 — S14 — S15) (с изключение на тези с централните банки) и косвения лихвен процент, изчислен по метод 2.

За определяне на вноса и износа на FISIM използваният референтен лихвен процент е средният междубанков лихвен процент, претеглен с равнищата на салдата под пера „кредити между S122 и S123, от една страна, и финансовите институции нерезиденти, от друга“, и „депозитите между S122 и S123, от една страна, и финансовите институции нерезиденти, от друга“, които са включени в балансите на финансовите посредници.

Този лихвен процент се нарича „външен“ референтен процент, който се използва за изчисляване на вноса и износа на FISIM.

По време на пробния период изчисляването трябва да бъде извършено, разграничавайки вътрешния и външния референтен лихвен процент както на база

резидентност на финансовите институции, участващи в извършените трансакции, така и на база валути, в които тези трансакции са деноминирани.

От държавите-членки се изисква да предоставят на Евростат пълните статистически данни, използвани в прилаганата методология.

в) Подробна разбивка на FISIM по институционални сектори

За всеки институционален сектор е необходима следната таблица на заемите и депозитите, предоставени от финансовите институции резиденти:

	Обе м	Вземания лихви		Обе м	Дължи ми лихви
Заеми, S122 отпуснати S123 от финансов и институц ии резиденти			Депозит S122 и, при S123 финансо ви институ ции резидент и		

Общият обем на FISIM по институционални сектори се получава като сума от FISIM по предоставените заеми на институционалния сектор и FISIM по депозитите на институционалния сектор.

FISIM по заемите, предоставени на институционалния сектор = лихвените вземания по заемите – (размер на заемите $\times$ „вътрешен“ референтен лихвен процент).

FISIM по депозитите на институционалния сектор = (размер на депозитите $\times$ „вътрешен“ референтен лихвен процент) – дължимите лихви по депозитите.

Част от услугите се изнасят; въз основа на балансите на финансовите посредници (S122 и S123) наблюдаваме следното:

	Обе м	Лихве ни взема ния		Обе м	Дължи ми лихви
Заеми, предоставени на нерезиденти			Депозити от нерезиденти		

Износът на FISIM се изчислява, като се използва „външния“ междубанков референтен лихвен процент както следва:

FISIM по заемите, предоставени на нерезиденти (в т.ч. финансови институции) = лихвени вземания – (размер на заемите $\times$ „външен“ референтен лихвен процент).

FISIM по депозитите на нерезиденти (в т.ч. финансови институции) = (размер на депозитите $\times$ „външен“ референтен лихвен процент) – дължими лихви.

г) Разбивка в междинното и крайно потребление на FISIM, разпределени към домакинствата

На услугите, отнасяни към домакинствата, следва да се направи следната разбивка:

- междинно потребление на домакинствата в качеството им на собственици на жилища;
- междинно потребление на домакинствата в качеството им на собственици на персонални търговски дружества;
- крайно потребление на домакинствата.

Това налага да се направи разбивка на заемите за домакинствата (обем и лихви) на:

- жилищни заеми;
- заеми за домакинствата в качеството им на собственици на персонални търговски дружества;
- други заеми за домакинствата.

Заемите за домакинствата в качеството им на собственици на персонални търговски дружества и жилищните заеми като правило се отразяват отделно в различните разбивки на кредитите във финансовата и парична статистика. Другите заеми за домакинствата се получават чрез изваждане. FISIM по заемите за домакинствата се разпределят в три позиции (жилищни заеми, заеми за домакинствата в качеството им на собственици на персонални търговски дружества и други заеми за домакинствата) въз основа на информация относно обема и лихвения процент за всяка една от групите. Жилищните заеми не са идентични на ипотечните, като ипотечните могат да бъдат използвани за други цели.

На депозитите на домакинствата се прави разбивка на:

- депозити на домакинствата в качеството им на собственици на персонални търговски дружества;
- депозити на граждани.

При липса на статистически данни за депозитите на домакинствата в качеството им на собственици на персонални търговски дружества през пробния период от пет години, от държавите-членки се изисква да сравнят резултатите по отчитане на FISIM чрез прилагане на следните два метода:

Метод 1

Обемът може да се изчисли като съотношение на депозитите към размера на добавената стойност на най-малкото по размер предприятие, екстраполирано за нерегистрираните предприятия.

Метод 2

Обемът може да се изчисли като съотношение на депозитите към оборота на капиталовите дружества с най-малък размер и да се екстраполира за персонални дружества.

FISIM по депозитите на домакинствата трябва да се разпределят между FISIM по депозитите на домакинствата в качеството им на собственици на персонални дружества и тези по депозитите на домакинствата в качеството им на потребители въз основа на средния размер на тези две категории, за които може да се прилага един и същ лихвен процент поради липса на достатъчно информация.

Като алтернатива, особено в случай че липсва по-подробна информация относно кредитите и депозитите на домакинствата, FISIM за домакинствата могат да се разпределят към междинното и крайното потребление, гарантирайки, че всички заеми се отнасят към домакинствата като производители или собственици на жилища и че всички депозитите се отнасят към домакинствата като потребители.

2. ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ВНОСА НА УСЛУГИ НА ФИНАНСОВИ ПОСРЕДНИЦИ

Нерезидентните финансови институции отпускат заеми на резиденти и получават депозити от резиденти. По институционални сектори е необходима следната таблица:

	Обем	Лихвени вземания на финансовите институции нерезиденти	Обем	Дължими лихви от финансови институции нерезиденти
Заеми, предоставени от финансови институции нерезиденти			Депозити при финансови институции нерезиденти	

Вносът на финансово посредничество, осъществен от всеки един институционален сектор, се изчислява по следния начин:

FISIM, внесени за кредити = лихвени вземания на финансови институции нерезиденти – (обем на кредити x „външен“ референтен лихвен процент).

FISIM, внесени за депозити = (обем на депозити x „външен“ референтен лихвен процент) – дължими лихви от финансови институции нерезиденти.

3. FISIM ПО ПОСТОЯННИ ЦЕНИ

Разликата между референтния и ефективния лихвен процент представлява маржът за финансов посредник или с други думи, цената на предоставената услуга. FISIM по постоянни цени се получават, като се изчисли коефициентът на стойността на FISIM по заемите и депозитите на S122 и S123 и тази цена. На размера на заемите и депозитите се извършва преоценка към цените от базисния период, като се използва общият ценови индекс (напр. косвения ценови дефлатор за вътрешното крайно търсене).

FISIM по заемите, отпуснати за институционалния сектор по постоянни цени		FISIM по заемите, отпуснати за институционалния сектор		марж на базовия период
	=	-----		-----
		ценови индекс		ефективен марж

FISIM по депозитите, отпуснати за институционалния сектор по постоянни цени		FISIM по депозитите, отпуснати за институционалния сектор		марж на базовия период
	=	-----		-----
		ценови индекс		ефективен марж

марж на базовия период по заемите = ефективен лихвен процент по заемите – референтен лихвен процент

марж на базовия период по депозитите = референтен лихвен процент - ефективен лихвен процент по депозитите